

тел.: (8-84348) 2-31-00, факс: (8-84348) 2-20-22, chishma@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

2024 елның «07» ноябреннән

№ 272

Татарстан Республикасы Я҆ца Чишмэ муниципаль районында гражданнар оборонысын оештыру һәм алыш бару турындагы нигезләмәне раслау хакында

«Гражданнар оборонысы турында» 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Россия Федерациясендә гражданнар оборонысы турында нигезләмәне раслау хакында» 2007 елның 26 ноябрендәге 804 номерлы каары, «Татарстан Республикасында граждан оборонысын оештыру һәм алыш бару турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2008 елның 22 ноябрендәге ПУ-598 номерлы Татарстан Республикасы Президенты Указы (Татарстан Республикасы Президентының 2014 елның 17 октябрендәге ПУ-995 номерлы, 2016 елның 19 гыйнварындагы ПУ-18 номерлы, 2016 елның 4 июнендәге ПУ-502 номерлы, 2020 елның 27 гыйнварындагы ПУ-27 номерлы һәм 2022 елның 23 апрелендәге ПУ-297 номерлы указлары нигезендә кертелгән үзгәрешләре белән), «Татарстан Республикасында граждан оборонысын оештыру һәм алыш бару турында нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында» 2023 елның 24 мартандагы 187 номерлы Татарстан Республикасы Рәисе Указы, «Татарстан Республикасында граждан оборонысын оештыру һәм алыш бару турында нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында» 2024 елның 26 июлендәге 563 номерлы Татарстан Республикасы Рәисе Указы, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының «Муниципаль берәмлекләрдә һәм оешмаларда гражданнар оборонысын оештыру һәм алыш бару турындагы Нигезләмәне раслау турында» 2008 елның 14 ноябрендәге 687 номерлы боерыгы (Россия Гадәттән тыш хәлләр

министрләгының 2015 елның 18 ноябрендәге 601 номерлы, 2016 елның 01 августындағы 415 номерлы, 2019 елның 24 декабрендәге 776 номерлы һәм 2021 елның 17 декабрендәге 874 номерлы боерыклары редакциясендә) нигезендә һәм, хәрби конфликтлар алыш барганда яки бу конфликтлар нәтижәсендә барлыкка килә торган, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр булганда, халыкны, матди һәм мәдәни қыйммәтләрге хәвефхәтәрдән яклауны тәэммин итү максатларында Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты карар бирә:

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында гражданнар оборонасын оештыру һәм алыш бару турында күшымтада бирелгән Нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы оешмалары, предприятиеләре һәм учреждениеләре житәкчеләренә, милек рәвешләренә карамастан, әлеге Нигезләмәне житәкчелеккә һәм үтәүгә тәкъдим итәргә.
3. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында гражданнар оборонасын оештыру һәм алыш бару турындагы Нигезләмәне раслау хакында» 2023 елның 04 маенданы 123 номерлы каары үз көчен югалткан дип танырга.
4. Әлеге каарар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.
5. Әлеге каарарның үтәлешен контролльдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Житәкче

Р.Р. Фасахов

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Башкарма комитетының
2024 елның «07» ноябреннән
272 номерлы каары белән
расланган

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында гражданнар
оборонасын оештыру һәм алыш бару турындагы нигезләмә

1. Элеге Нигезләмә «Граждан оборонасы турында» 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә гражданнар оборонасы турындагы Нигезләмәне раслау турында» 2007 елның 26 ноябрендәгэ 804 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәтененең каары, «Татарстан Республикасында гражданнар оборонасын оештыру һәм алыш бару турында нигезләмәне раслау хакында» 2008 елның 22 ноябрендәгэ ПУ-598 номерлы Татарстан Республикасы Президентының Указы, «Муниципаль берәмлекләрдә һәм оешмаларда гражданнар оборонасын оештыру һәм алыш бару турындагы Нигезләмәне раслау турында» 2008 елның 14 ноябрендәгэ 687 номерлы Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла – казалардан килгән зыяннарны бетерү буенча Россия Федерациясе министрлыгының боерыгы нигезендә эшләнде һәм гражданнар оборонасын алыш баруга әзерлекне һәм алыш баруны оештыру һәм төп юнәлешләрен, шулай ук Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында (алга таба - Яңа Чишмә муниципаль районы) гражданнар оборонасы буенча төп чарапарны билгели.

2. Яңа Чишмә муниципаль районында гражданнар оборонасы буенча чарапар муниципаль берәмлектә гражданнар оборонасын алыш бару кысаларында оештырыла.

3. Гражданнар оборонасын алыш баруга әзерлек халыкны, хәрби конфликтларда яки бу конфликтлар аркасында килеп чыккан куркынычлардан, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне саклауга әзерләү буенча чарапарны, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп туган очракта, алдан үтәүдән гыйбарәт һәм Яңа Чишмә муниципаль районының Гражданнар оборонасы, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү мәсьәләләре буенча төп чарапарны (алга таба - төп чарапар планы) күздә тоткан еллык планнар нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Яңа Чишмә муниципаль районының агымдагы елга төп чарапары планы ел саен Яңа Чишмә муниципаль районының жирле үзидарә органы тарафыннан эшләнә һәм гражданнар оборонасы бурычларын һәм Татарстан Республикасы буенча гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бурычларын - Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижәләрен бетерү министрлыгының Татарстан Республикасы буенча баш идарәсе тарафыннан хәл итепергә тиешле орган белән килештерелә.

Оешманың агымдагы елга төп чарапары планы ел саен гражданнар оборонасы өлкәсендәгэ бурычларны хәл итүгә вәкаләтле оешманың структур

бүлекчәсе (хезмәткәрләре) тарафыннан эшләнә һәм жирле үзидарә органы белән килештерелә, ә федераль башкарма хакимият органы карамагындагы оешма белән өстәмә рәвештә федераль башкарма хакимият органы белән килештерелә.

Гражданнар оборонасын алыш бару һәм алыш бару буенча төп чараларны планлаштыру, хәрби конфликтлар вакытында яисә шуши конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук мөмкин булган террорчылык актлары һәм гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәсендә Яңа Чишмә муниципаль районы территориясендә килеп чыгарга мөмкин булган хәлне һәръяклап бәяләүне исәпкә алыш башкарыла.

5. Муниципаль дәрәҗәдә һәм оешмаларда гражданнар оборонасын алыш баруга әзерлек муниципаль берәмлектә (оешмада) гражданлык оборонасын оештыру һәм алыш бару турындагы нигезләмә белән билгеләнә һәм муниципаль берәмлек территориясендә (хезмәткәрләрне), хәрби конфликтлар яисә әлеге конфликтлар нәтиҗәсендә барлыкка килә торган хәвеф-хәтәрләрдән матди һәм мәдәни кыйммәтләрне яклау чараларын планлаштырудан, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда төzelә.

Муниципаль дәрәҗәдә гражданнар оборонасын алыш бару гражданнар оборонасы планнары һәм муниципаль берәмлекләр халкын яклау планнары нигезендә гамәлгә ашырыла, ә оешмаларда оешмаларны гражданнар оборонасы планнары нигезендә гамәлгә ашырыла һәм муниципаль берәмлек территориясендә (оешмада) халыкны (хезмәткәрләрне), хәрби конфликтлар яисә әлеге конфликтлар нәтиҗәсендә барлыкка килә торган хәвефләрдән, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда халыкны (хезмәткәрләрне), матди һәм мәдәни кыйммәтләрне яклау чараларын үтәүдән гыйбарәт.

6. Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы (гражданнар оборонасы планнары) гражданнар оборонасын китерү һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерү буенча чараларның күләмен, оештырылуын, тәртибен, ысуулларын һәм вакытларын билгели.

Гражданнар оборонасы һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерү буенча чараларны үтәү гадәттән тыш хәлләрне кисәту һәм бетерү буенча чаралар планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

6.1. Яңа Чишмә муниципаль районында гражданнар оборонасы буенча чараларның үтәлешен тәэмин итү гражданнар оборонасы, гадәттән тыш хәлләрне кисәту һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасы идарәсе органы тарафыннан башкарыла.

Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты гражданнар оборонасы буенча жирле дәрәҗәдәге чараларны үтәүне тәэмин итүче оешмалар исемлеген билгели

7. Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты Гражданнар оборонасы өлкәсендәге бурычларны хәл итү максатларында, гражданнар оборонасы өлкәсендә вәкаләтләр нигезендә көчләр, чаралар, Гражданнар оборонасы объектлары, матди-техник, азық-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын булдыра һәм үз эченә ала, Гражданнар оборонасы чараларын планлаштыра һәм тормышка ашыра.

8. Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты каары буенча коткару хезмәтләре (медицина, инженер, коммуналь-техник, янгынга каршы, җәмәгать тәртибен саклау, хайваннар һәм үсемлекләрне саклау, хәбәр итү һәм

элемтә, мәдәни кыйммәтләрне саклау, автотранспорт, сәүдә һәм туклану һ.б.) оештырыла ала, аларның оештыру һәм эшчәнлек тәртибе коткару хезмәтләре турында тиешле нигезләмәләрдә барлыкка килә торган органнар һәм оешмалар тарафыннан билгеләнә.

Коткару хезмәте составына Гражданнар оборонасы буенча чаралар үткәрү, авария-коткару формированиеләренең гамәлләрен төрле яклап тәэммин иту һәм сугыш конфликтларында яки бу конфликтлар нәтижәсендә башка кичектергесез эшләрне башкару, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерүдә идарә органнары, көчләре һәм чаралары керә.

Төзелә торган коткару хезмәтләренең төре һәм саны Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планнары (Гражданнар оборонасы планнары) нигезендә башкарыла торган эшләрнең құләмен һәм характерын исәпләү нигезендә билгеләнә.

Муниципаль берәмлекнең коткару хезмәте турындагы Нигезләмә Жирле үзидарә органы тарафыннан эшләнә, Россия Федерациясе субъектының тиешле коткару хезмәте житәкчесе белән киештерелә һәм жирле үзидарә органы житәкчесе тарафыннан раслана.

Оешманың коткару хезмәте турындагы Нигезләмә Жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең тиешле коткару хезмәте житәкчесе тарафыннан эшләнә һәм оешма житәкчесе тарафыннан раслана.

Яңа Чишмә муниципаль районында һәм оешмаларда көчләр һәм чараларның әзерлеген булдыру һәм тәэммин иту белән методик житәкчелек иту, шулай ук бу өлкәдә Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла - казалар нәтижәләрен бетерү министрлыгы (алга таба-Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгы) һәм Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча баш идарәсе тарафыннан контроль гамәлгә ашырыла.

9. Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты эвакуация чараларын планлаштыру, әзерләү һәм үткәрү өчен вакытыннан алда тыныч вакытта эвакуация комиссиясе төзелә. Эвакуация кабул иту комиссиясе район житәкчесе яки аның урынбасары тарафыннан житәкләнә. Эвакуация кабул иту комиссиясенең эшчәнлеге Яңа Чишмә муниципаль районының гражданнар оборонасы житәкчесе тарафыннан расланган эвакуация кабул иту комиссиясе турында нигезләмәләр белән регламентлана.

10. Тыныч вакытта гражданнар оборонасы көчләре табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча чараларда катнашу өчен жәлеп ителергә мөмкин.

Гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерү өчен тыныч вакытта гражданнар оборонасы көчләрен һәм чараларын жәлеп иту турындагы карарны Яңа Чишмә муниципаль районы гражданнар оборонасы житәкчесе үзе төзегән гражданнар оборонасы көчләренә карата кабул итә.

11. Яңа Чишмә муниципаль районы территориясендә гражданнар оборонасы белән житәкчелек итүне Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе башкара.

Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау чараларын оештыру һәм уздыру өчен шәхси

жавап тота (1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясы).

12. Яңа Чишмә муниципаль районында гражданнар обороныасы белән идарә итүне гамәлгә ашыручы орган булып, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә төзелә торган, гадәттән тыш хәлләрне кисәту һәм бетерү буенча гражданнар обороныасы өлкәсендәге бурычларны хәл итүгә вәкаләтле структур бүлекчәсе тора.

Яңа Чишмә муниципаль районаны Башкарма комитеты гражданнар обороныасы өлкәсендә, гадәттән тыш хәлләрне кисәту һәм бетерү буенча бурычларны хәл итүгә вәкаләтле структур бүлекчәне комплектлауны гамәлгә ашыра, аларның функциональ бурычларын һәм штат расписаниесен эшли һәм раслый.

Гражданнар обороныасы, гадәттән тыш хәлләрне кисәту һәм бетерү буенча бурычларны хәл итүгә вәкаләтле структур бүлекчә житәкчесе турыдан-туры Яңа Чишмә муниципаль районаны Башкарма комитеты житәкчесенә буйсына.

13. Гражданнар обороныасы буенча чараларны оешкан төстә һәм планлы рәвештә гамәлгә ашыруны тәэмин итү, шул исәптән тыныч һәм сугыш вакытында фаразланган һәм барлыкка килгән куркынычлар турында халыкка үз вакытында хәбәр итү максатыннан, Яңа Чишмә муниципаль районаны территориясендә гражданнар обороныасы өлкәсендә мәгълүмат жыю (алга таба - мәгълүмат) һәм аны уртаклашу оештырыла.

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районаны территориясендә мәгълүмат жыю һәм алмашу «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районаның гражданлык яклау идарәсе» МКУ тарафыннан гамәлгә ашырыла.

«Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районаның гражданлык яклау идарәсе» МКУ мәгълүматны Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнарына тапшыра.

14. Яңа Чишмә муниципаль районаны территориясендә гражданнар обороныасы чаралары Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Конституциясе, федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясе Президенты, Татарстан Республикасы Рәисе, Россия Федерациясе Хөкүмәте, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты норматив хокукий актлары, Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының норматив хокукий актлары һәм әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

15. Яңа Чишмә муниципаль районаны Башкарма комитеты, гражданнар обороныасы өлкәсендәге бурычларны хәл итү максатларында, түбәндәгә төп чараларны планлаштыра һәм тормышка ашыра:

15.1. Гражданнар обороныасы өлкәсендә халыкны әзерләү:

Яңа Чишмә муниципаль районаны үзенчәлекләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан расланган үрнәк программалар, эшләүче халыкны, вазыйфаи затларны һәм гражданнар обороныасы хезмәткәрләрен, Апас муниципаль районаны формированиеләренең шәхси составын һәм хезмәтләренең үрнәк программалары нигезендә эшләү;

Яңа Чишмә муниципаль районаны халкын хәрби конфликтларда яки бу конфликтлар нәтиҗәсендә килеп чыккан куркынычлардан, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очраклардан саклау ысуулларына әзерләү һәм оештыру;

Яңа Чишмә муниципаль районы штаттан тыш формированіләренең һәм хезмәтләренең шәхси составын әзерләү;

гражданнар оборонысы буенча өйрәнүләр һәм тренировкалар үткәру;

Яңа Чишмә муниципаль районы территориясендә урнашкан оешмалар хезмәткәрләренең, шәхси составының һәм хезмәтләренең әзерлеген оештыру- методик житәкчелек итү һәм контрольдә тоту;

гражданнар оборонысы курсларын һәм гражданнар оборонысы буенча уқыту-консультация пунктларын төзү, жиһазлау һәм аларның эшчәнлеген оештыру, шулай ук тиешле лицензияләре булган өстәмә һөнәри белем бирү оешмаларында Яңа Чишмә муниципаль районы гражданнар оборонысы хезмәткәрләренең һәм вазыйфаи затларының квалификациясен күтәрүне тәэммин итү;

гражданнар оборонысы өлкәсендә оешмалар хезмәткәрләрен әзерләү өчен уқыту матди-техник базасын булдыру һәм эш хәлендә тоту;

гражданнар оборонысы өлкәсендә белемнәрне пропагандалау.

15.2. Халыкка хәрби конфликтларда яки бу конфликтлар аркасында килеп чыккан куркынычлар турында, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта хәбәр итү буенча:

халыкка хәбәр итү системаларын, шул исәптән халыкка хәбәр итүнең муниципаль һәм локаль системаларын куллануны булдыру, реконструкцияләү һәм дайми әзерлек хәлендә тоту;

кешеләр күпләп жыела торган урыннарда халыкка хәбәр итүнең һәм мәгълумат бирүнең максуслаштырылган техник чарапарын урнаштыру;

мәгълумат тапшыруның Россия Федерациясе бердәм электр элемтәсе чөлтәре, радио-, үткәргеч һәм телевизион тапшырулар чарапары һәм башка техник чарапары чарапарыннан комплекслы файдалану;

гражданнар оборонысы өлкәсендә мәгълумат жыю һәм аны алмашу;

15.3. Гражданнар оборонысы, матди һәм мәдәни кыйммәтләр куркынычсыз районнарга кертелгән Түбән Кама шәһәреннән эвакуацияләнә торган халыкны кабул итү буенча:

халыкны, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне куркыныч зоналардан имин районнарга эвакуацияләү буенча чарапарны планлаштыру, әзерләү һәм үткәрүне оештыру, шулай ук үз эшчәнлеген сугыш вакытында дәвам итүче оешма хезмәткәрләрен һәм куркыныч янаган зоналарда гражданнар оборонысы буенча чарапарны үтәүне тәэммин итүче оешма хезмәткәрләрен урнаштыру;

халыкны, эвакуацияләнергә тиешле матди һәм мәдәни кыйммәтләрне урнаштыру өчен куркынычсыз районнар әзерләү;

оешмаларның эвакуация органнарын төзү һәм аларның эшчәнлеген оештыру, шулай ук аларның шәхси составын әзерләү;

15.4. Халыкка шәхси һәм күмәк саклык чарапары бирү буенча:

гражданнар оборонысының саклау корылмаларын һәм аларның техник системаларын билгеләү һәм аларга техник хезмәт күрсәтү буенча файдалануга дайми әзерлектә тоту, саклау, төзү;

тыныч вакытта, гражданнар оборонысын алыш баруга әзерләгендә һәм аны сугыш барган вакытта гамәлгә ашырганда гражданнарга күмелгән биналарны һәм жир асты пространствосының башка корылмаларын яшеренү өчен җайлау;

тыныч вакытта, гражданнар оборонысын алыш баруга әзерләгендә һәм аны сугыш барган вакытта гамәлгә ашырганда гадиләштерелгән эчке жиһазлары һәм иң гади типтагы яшеренү урыннары булган гражданнар оборонысының тиз үсә торган саклагыч корылмаларын әзерләү;

гражданнар оборонысының саклау корылмаларында һәм жир асты кинлекенең башка корылмаларында халыкны яшерүне тәэммин итү;

индивидуаль яклау чараларын билгеләү буенча туплау, саклау, яңарту һәм алардан файдалану;

халыкка индивидуаль яклау чараларын бирүне һәм коллектив яклау чараларын билгеләнгән срокларда бирүне тәэммин итү;

15.5. Яктырту һәм башка төр маскировка буенча:

маскировкаланырга тиеш булган объектлар исемлеген билгеләү;

билгеләнгән тәртиптә гражданнар оборонысы буенча төркемнәргә, шулай ук хәзерге жиңелү чараларын кулланганда мөмкин булган оешмалар рәтенә кертелгән территорияләрне комплекслы маскировкалауны гамәлгә ашыру планнарын әзерләү;

гражданнар оборонысы буенча билгеләнгән тәртиптә кертелгән оешмаларга яктылык маскировкасы һәм башка төр маскировка буенча чаралар уздыру өчен кирәклө матди-техник чаралар запасларын билгеләү буенча дайми файдалануга әзер булган оешмаларны булдыру һәм аларга ярдәм итү;

билгеләнгән тәртиптә гражданнар оборонысы төркемнәренә кертелгән территорияләрнең демаскирлаучы билгеләрен киметү буенча инженер-техник чаралар үткәрү.

15.6. Хәрби конфликтларда яки бу конфликтлар нәтижәсендә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдә халык өчен куркыныч туган очракта, һәлакәттән коткару һәм башка кичектергесез эшләрне үткәрү турында:

авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкару өчен гадәттән тыш хәлләрне кисәтүнең һәм бетерүнен бердәм дәүләт системасын һәм гражданнар оборонысы чараларын булдыру, жиһазлау һәм әзерләү, шулай ук аларның гамәлләрен планлаштыру;

авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрне һәръяклап тәэммин итү өчен матди-техник, азық-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын билгеләү буенча файдалануга дайми әзерлектә булдыру һәм ярдәм итү;

авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр уздыруның заманча технологияләрен һәм техник чараларын эшләү.

гражданнар оборонысы көчләренең Россия Федерациясе Кораллы көчләре, башка гаскәрләр, хәрби формированиеләр һәм органнар, шулай ук сугыш вакытында булдырыла торган маҳсус формированиеләр белән үзара хезмәттәшлекен оештыру;

гражданнар оборонысы өлкәсендәге бурычларны хәл итү өчен жәлеп ителә торган штаттан тыш авария-коткару формированиеләре реестрларын һәм гражданнар оборонысы буенча чараларны үтәүне тәэммин итү буенча штаттан тыш формированиеләр реестрын алыш бару һәм исәпкә алу;

15.7. Хәрби конфликтлар вакытында яки бу конфликтлар нәтижәсендә зыян күргән халыкны беренче чиратта яшәтү буенча, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр вакытында:

халыкның тормыш-көнкүрешен тәэммин итүнең төп төрлөрен планлаштыру һәм оештыру;

гражданнар оборонысы көчләре гамәлләрен һәрьяклап тәэммин иту өчен матди-техник, азық-төлек, медицина һәм башка چаралар запасларын билгеләу буенча файдалануга дайми әзерлек хәлендә булдыру һәм аларны тоту;

халыкны азық-төлек һәм азық-төлек булмаган товарлар белән нормалаштырылган тәэммин иту;

халыкка коммуналь-көнкүреш хезмәтләре курсату;

зыян күргән халык арасында санитар-гигиена һәм эпидемиягә каршы چаралар үткәрү;

дәвалау-эвакуация چаралары үткәрү;

тораксыз калган халык санын билгеләү;

торак фондының төзек калганын инвентарьлаштыру һәм зыян күргәненә бәяләү, зыян күргән халыкны урнаштыру өчен аннаң файдалану мөмкинлеген билгеләү, тораксыз калган кешеләрне ял йортларына, пансионатларга һәм башка сәламәтләндөрү учреждениеләренә, вакытлы торакларга (жыелма өйләргә, палаткаларга, землянкаларга һ.б.) урнаштыру, шулай ук сакланып калган торак фонд мәйданына халыкны яшәргә кертуңе гамәлгә ашыру;

халыкка мәгълумати-психологик ярдәм күрсәтү;

15.8. Хәрби конфликтларда яки бу конфликтлар нәтиҗәсенә барлыкка килгән янгыннарга каршы көрәш буенча:

муниципаль янгын сагы төзү һәм аның эшчәнлеген оештыру, аны гражданнар оборонысы һәм янгын саклауның башка төрләре белән хезмәттәшлек иту өлкәндә әзерләүне оештыру;

авария-коткарү һәм башка кичектергесез эшләр үткәрү районнарында янгыннарны сундерү;

сугыш вакытында, билгеләнгән тәртиптә гражданнар оборонысы категорияләренә караган объектларда янгыннарны сундерү;

15.9. Радиоактив, химик, биологик һәм башка йогынтыларга (пычрануга) дучар булган районнарны ачыклау һәм билгеләү буенча:

радиоактив пычрануга дучар булган территорияләрдә радиацион яклау режимнарын керту;

радиацион, химик, биологик хәл торышын мониторинглауның методларын һәм техник چараларын камилләштерү, шул исәптән азық-төлек һәм әйләнә-тире мохит объектларының радиоактив, химик һәм биологик матдәләр белән заарлану дәрәҗәсен бәяләү.

15.10. Халыкны санитар эшкәртү, биналарны һәм корылмаларны заарсызландыру, техниканы һәм территорияләрне махсус эшкәртү буенча:

дезактивлаштыручы, дегазацияләүче матдәләр һәм эремәләр запасларын алдан ук булдыру;

халыкны санитар эшкәртү һәм техниканы, биналарны һәм территорияләрне заарсызландыру, шулай ук аларны жиһазлау һәм гражданнар оборонысы өлкәндә әзерләү өчен гражданнар оборонысы көчләрен булдыру;

техниканы, биналарны һәм территорияләрне заарсызландыру, халыкны санитар эшкәртү چараларын үткәрүне оештыру;

15.11. Хәрби конфликтлар вакытында яисә шуши конфликтлар нәтиҗәсенә зыян күргән районнарда тәртипне торғызу һәм саклау буенча, шулай ук табигый

həm texnogen xarakterdagы gədəttən tyış xəllər həm terrorchılyk akcionalere nətiжəsendə:

жəməgətən tərtibən saklaу kəchləren buldyru həm jiñazlaу, alarны grazdannar oboronaсы əlkəsendə ezerləy;

жəməgətən tərtibən torqyzu həm saklaу, grazdannar oboronaсы kəchləren kürsətən həm xalıкny evakuaciyaləy marşrutlarыnda юл xərəkəte iminlegən təemmin ity;

əchke eşlər organnarы taraфыннан məжbüri saklanыrga tieshle oeshmalarnы, yuriдik həm fizik затlarның məлkəten shartnamələr buencha saklaуны kəchəitü, karauчysız kalgan məлkətnə saklaу buencha charalar kүry;

15.12. Sugış vakytynda kırækle kommunal xəzmətlərnən eşçənləgen aşıygıч torqyzu məсьələləre buencha:

xərbə vakyut shartlarыnda eşləyəgə kommunal xəzmətlərnən ezerləgen təemmin ity, alarның gəməlləren planlashtyru;

gaz-, enerqia-, su belən təemmin ityneñ həm kanalizasiyaneñ zaarlanğan sistemalarnыn remontlaу өчен jiñazlar həm zapas частьlər запасlarыn buldyru;

su чистарту, təcheləndərən həm tənəsirlaу өчен mobil charalar rezervyn buldyru həm ezerləy;

suutkərgəc stanziyalərdə reagentlarның, reaktivlarның, konservantlarның həm dezinfekciyaləy charalarның kırækle запасlarыn buldyru;

rezervuarlar həm sýeşlyklar, žyelma-sütü torbaутkərgəchləre, mobil rəzerv həm avtonom enerqia chyganaklarы, xalıkkə kommunal xəzmətlər kürsətүche oeshmalardə jiñazlar həm texnik charalar запасlarыn buldyru;

15.13. Sugış vakytynda məetlərnəne tiz arada kümü buencha:

aldan, тыныч vakyutta, kümü məmkin bulgan urynnarы bilgeləp kuy;

məetlərnəne kümü charalarыn təemmin ity өчен, shul isəptən maxsuslashtyrylgan rituallar oeshmalar basasыnda kəchlərnəne həm grazdannar oboronaсы charalarыn buldyru həm ezerləyne təemmin ity;

zakonnarда bilgeləngən kagyidələrnəne үtəp məetlərnəne tanu həm isəpkə alu charalarыn oeshtyru həm үtkəry;

sanitar-epidemiologik kuzətcheləkne oeshtyru.

15.14. Xalıkkny xərbə konfliktlarda яki bu konfliktlar nətiжəsendə, shulay uk tabigiy həm texnogen xarakterdagы gədəttən tyış xəllərədə totrykly eşləven təemmin ity buencha:

iktyisad objektlarы eşçənləgenən totryklylygy arattyru məсьələləre buencha komissiyalərnəne тыныч həm xərbə vakyutta eşen oeshtyru;

iktyisad həm infrastruktura objektlarыn, shulay uk жiteşterən charalarыn təzeləsh normalary həm grazdannar oboronaсыny инженер-technik charalarыn gəməlgə aşıryu kagyidələre taləplərenə turu kiterəp rationaly urnaştyru;

enerqia həm su belən təemmin ity sistemalarnыny həm chyganaklarыny ышanıçlılylygy kütərүгə юnəldərelgən charalar eşləy həm үtkəry;

тыныч həm sugış vakytynda grazdannar oboronaсыny инженер-technik charalarыn eşləy həm gəməlgə aşıryu;

икътисад объектларында сугыш вакытында эшне дәвам итә торған авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрне планлаштыру, әзерләү һәм уздыру;

житештерү процессын саклау һәм (яки) торғызу өчен кирәклө матди-техник, азық-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын алдан булдыру;

документациянең иминият фонды булдыру;

аларга заманча жиңелү чаралары йогынтысында житештерү фондларын яклауның нәтижәлелеген арттыру;

15.15. Гражданнар оборонысы көчләренең һәм чараларының дайми әзерлеген тәэмин итү мәсъәләләре буенча:

гражданнар оборонысы көчләрен заманча техника һәм жайламалар белән тәэмин итү;

гражданнар оборонысы көчләрен эш итәргә әзерләү, гражданнар оборонысы буенча ейрәнүләр һәм тренировкалар үткәру;

гражданнар оборонысы көчләренең гамәлләрен планлаштыру;

гражданнар оборонысы көчләрен һәм чараларын җәлеп итү һәм үзара хезмәттәшлек тәртибен билгеләү, шулай ук аларның гамәлләрен һәрьяклап тәэмин итү.

16. Яңа Чишмә муниципаль районының гражданнар оборонысы һәм халыкны яклау чараларын финанслау Россия Федерациясе законнары нигезендә тормышка ашырыла.